

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 IV

Vaststelling van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV)

Nr. 43

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2011

In deze brief informeer ik u de over stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de moties die zijn aangenomen tijdens de begrotingsbehandeling van Hoofdstuk IV en het BES-fonds op 25 en 26 oktober 2011. De motie over duurzame energie (33 000-IV nr. 32) is overgedragen aan het ministerie van EL&I. Daarnaast informeer ik u over de consultatie met de eilandsbesturen zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Caribisch Nederland op 9 november 2011.

Hierbij wil ik nogmaals benadrukken dat binnen de constructie waarvoor de wetgever gekozen heeft, geen sprake is van een coördinerend bewindspersoon. De verschillende bewindspersonen zijn verantwoordelijk voor hun beleidsterreinen. Daarom kan ik u bij veel onderwerpen enkel op hoofdlijnen informeren. Voor details betreffende de uitvoering van deze moties verwijs ik u naar de verantwoordelijke bewindspersonen. Ik begrijp dat uw Kamer op 30 januari en 6 februari 2012 met verschillende bewindspersonen spreekt over hun beleidsverantwoordelijkheid voor Caribisch Nederland.

Van belang is ook dat met de openbare lichamen in ieder geval twee keer per jaar bestuurlijk overleg wordt gevoerd over de financiën van de openbare lichamen. Dat biedt ook de gelegenheid om – naast dit bestuurlijk overleg – andere beleidsmatige onderwerpen, waar collega-ministers voor verantwoordelijk zijn, aan de orde te stellen. Hiermee is voldoende waarborg dat ervaren knelpunten kunnen worden besproken op bestuurlijk niveau, kunnen worden gewogen en indien nodig van een oplossing kunnen worden voorzien.

Moties Begrotingsbehandeling

Korte termijn verbeteringen Caribisch Nederland

In de motie van de leden Van der Staaij, Blok, Cohen, Van Haersma Buma, Pechtold, Sap, Slob en Roemer (33 000-IV nr. 34) wordt de regering verzocht om met een aanpak te komen tot concrete verbeteringen voor de bewoners in Caribisch Nederland en aan te geven welke inhoudelijke verbeteringen door de regering zullen worden getroffen.

De aandachtspunten van de bevolking, eilandbesturen en de Kamer zijn binnen het kabinet bekend.

Op alle beleidsterreinen wordt momenteel gewerkt aan verdere verbeteringen en zijn er ook na 10 oktober 2010 al veel resultaten geboekt. Ik noem de aanpassingen op het terrein van de fiscale wetgeving en de (jeugd)zorg, de instelling van de centra voor Jeugd en Gezin, de ontwikkelingen op terrein van onderwijs (verbetering van materieel en huisvesting) en de bekostiging van reorganisatie van het ambtelijke apparaat. Verder zijn er concrete investeringen gedaan zoals de landingsbaan op Bonaire, de ambulances en brandweerwagens op alle drie de openbare lichamen en de helikopter op de bovenwindse eilanden.

Het scala aan onderwerpen dat aan de orde is, is veelzijdig: energievoorziening, natuurbehoud, veiligheid, levensstandaard, onderhoud wegen, kiesstelsel, fiscale wetgeving, rechtspositie, eilandelijke financiën, waterzuivering Bonaire, gezondheidszorg en onderwijs. Al deze onderwerpen hebben de aandacht van het Kabinet en worden besproken in bestuurlijk overleg met Caribisch Nederland.

Op de belangrijkste aandachtsgebieden in Caribisch Nederland – namelijk gezondheidszorg, levensstandaard, veiligheid en de eilandelijke financiën – ga ik hieronder nader in.

Gezondheidszorg

– Zorgverzekeringsbesluit

Op 1 januari 2011 is het nieuwe Zorgverzekeringsbesluit BES in Caribisch Nederland in werking getreden. Vanaf deze datum maar ook daarvoor heeft de minister van VWS veel gedaan om specifieke uitvoeringsproblemen op het terrein van de zorgverzekering te verhelpen en bij te sturen waar regelgeving leidt tot ongewenste situaties.

– Medische uitzendingen

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de situatie rond de medische uitzendingen. De minister van VWS investeert in de uitbreiding en verbetering van medische faciliteiten in Caribisch Nederland.

Vooraf op Bonaire zal dat ertoe leiden dat bewoners in de toekomst minder vaak van hun eiland hoeven voor medische zorg. Patiënten die elders een behandeling moeten ondergaan, worden bij voorkeur in de nabijheid behandeld. Voor inwoners van Bonaire zijn dat – waar mogelijk – Curaçao en Aruba of het nabijgelegen land Colombia. Voor inwoners van Saba en Statia gaat het in eerste instantie om het ziekenhuis op Sint Maarten.

– Samenwerking Koninkrijk

VWS levert een bijdrage aan de verbetering van de zorg in de landen van het Koninkrijk. Hierover wordt gesproken met Sint Maarten, Curaçao en Aruba. In dat kader wijs ik u op het samenwerkingsprotocol tussen Aruba en Nederland dat ik tijdens mijn meest recente reis heb mogen ondertekenen.

Voor de medische uitzendingen *buiten* het Koninkrijk, onderneemt de minister van VWS actie om de dienstverlening daar te verbeteren (zoals het verhelpen van eventuele taalbarrières en het voorkomen van voorschrijven van medicijnen die buiten het verzekeringspakket vallen).

– Daggelden

Sinds dit najaar is het voor het zorgverzekeringskantoor voorts mogelijk om – via het toepassen van de zogenaamde hardheidsclausule – bevoorschotting van daggelden chartaal te verstrekken als daartoe de noodzaak bestaat.

– Voorlichting pakket

Het ministerie van VWS intensificeert de voorlichting over de omvang van het verzekerde pakket om onduidelijkheden bij inwoners te voorkomen. Daarbij zal VWS – samen met (Nederlandse) zorgverzekeraars – onderzoeken of een aanvullende verzekering kan worden gerealiseerd conform wens van een deel van de bevolking, hoewel dit gezien de bestaande basisaanspraken niet noodzakelijk is.

– Medicijnen.

Zogenaamde over the counter medicijnen, zoals hoestdrank en paracetamol, zitten niet in het verzekerde pakket. In Nederland is dat ook niet het geval. De minister van VWS streeft naar doelmatigere inkoop door de lokale apotheken zodat de prijzen van dergelijke middelen dalen.

– Jeugd

Tot slot werkt het ministerie van VWS aan verdere kwaliteitsontwikkeling in de jeugdzorg en bestending van reeds gerealiseerde verbeteringen. In dit kader wijs ik u op de recente beantwoording van Kamervragen van de ChristenUnie over de situatie van kinderen op Bonaire (kenmerk: 2011Z21802).

De minister van VWS is voornemens om in het voorjaar van 2012 de drie eilanden te bezoeken.

Levensstandaard

De koopkracht en bredere sociaaleconomische ontwikkeling vormen belangrijke aandachtspunten. Op dit terrein is de afgelopen periode een aantal maatregelen genomen gericht op verbetering in de toekomst.

Voor de uitkeringen en minimumloon in Caribisch Nederland heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nieuwe bedragen vastgesteld (regeling van 21 november 2011, Stcrt. 2011, 21373). Bijzonder ten opzichte van de huidige situatie is dat de bedragen uitkeringen en minimumloon per eiland uiteenlopen.

Vanwege het uiteenlopen van de prijsontwikkeling op de verschillende eilanden van Caribisch Nederland is besloten om de bedragen op elk afzonderlijk eiland aan te passen naar de prijsontwikkeling van dat eiland, waarmee maatwerk wordt geleverd. Ingangsdatum van de nieuwe bedragen is 1 januari 2012.

Teneinde meer inzicht te krijgen in de factoren achter de bewegingen in prijspeil en de inkomenssfeer is thans een onderzoek gestart naar de koopkrachtontwikkeling in Caribisch Nederland. De uitkomsten van het onderzoek worden begin 2012 verwacht. Het ministerie van Financiën heeft per brief van 1 september 2011 aan de Kamer (kenmerk AFP/2011/0605) aangegeven welk pakket aan fiscale maatregelen genomen zijn om de levensstandaard per direct te verbeteren.

Verder werken de ministeries BZK, SZW, OCW, VWS en EL&I op dit moment samen om de sociaaleconomische ontwikkeling op de eilanden te bevorderen. Hierbinnen worden verschillende mogelijkheden verkend om verbeteringen op sociaaleconomisch terrein tot stand te brengen. Onder meer via job programs, wijk- en sportvoorzieningen, kinderopvang en huisvesting.

Een aantal projecten is reeds gestart; twee werkgelegenheidsprojecten op Sint Eustatius zijn daar voorbeelden van. De activiteiten op dit terrein worden in 2012 voortgezet. De eilandbesturen zijn overigens zelf verantwoordelijk en worden ondersteund door genoemde departementen.

Veiligheid

De minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) investeert op dit moment veel in de sterkte, kwaliteit en zichtbaarheid van het politiekorps in Caribisch Nederland.

De formatie van het korps is vastgesteld op 151 fte's waarvan 121 operationele fte's. In 2011 bedraagt de minimale sterkte 80% (bezetting operationeel 97 fte's ten opzichte van de 121 operationele fte's), daarmee is de vastgelegde norm voor 2011 (60%) ruimschoots behaald. Bovendien is de operationele sterkte van het korps in absolute cijfers nu groter dan vóór de transitiedatum (destijds circa 100 fte's).

Het knelpunt in de bezetting betreft de achterblijvende rechnercapaciteit. De reden is dat er onvoldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar is in het Caribische gebied. Inzet is om zowel nieuw lokaal personeel te werven als het huidige personeel van Basis Politie Zorg te laten instromen, maar dat zal niet op korte termijn voldoende uitkomst bieden. Om de nood bij de Recherche te lenigen is in 2011 gebruik gemaakt van detachering vanuit de Koninklijke Marechaussee. Dat zal voor 2012 en volgende jaren ook nog het geval zijn.

Naast het verbeteren van de kwantiteit wordt ook sterk ingezet op het verbeteren van de kwaliteit en de zichtbaarheid van het Korps Politie Caribisch Nederland. Ten behoeve van de verbetering van de zichtbaarheid zal het wagenpark worden voorzien van (Nederlandse) *striping*, het personeel zal worden voorzien van nieuwe kleding waarbij de herkenbaarheid van het korps is gewaarborgd. Om het korps kwalitatief op orde te krijgen is een opleidingsplan voor de komende jaren opgesteld en in uitvoering. De initiële opleiding voor de aspiranten is onlangs gestart en binnenkort wordt ook gestart met de opleiding OVDP en de VAG-opleiding.

Het beschikbare budget voor het korps bedraagt ca € 9.9 mln. Dit is bijna een verdubbeling t.o.v. het budget dat voor de transitiedatum beschikbaar was.

Daarnaast zorgt het ministerie van VenJ ervoor dat op korte termijn ondersteuning wordt geleverd aan de gezaghebbers bij het opstellen van de rampen- en crisisplannen. Er is op dit moment een offerteverzoek uitgezet bij jumelage partner Veiligheidsregio Haaglanden. Haaglanden heeft aangegeven in principe welwillend tegenover het voorzien in deze ondersteuning te staan.

Tot slot wil het ministerie van VenJ op korte termijn training in rampenbestrijding en crisisbeheersing organiseren voor de gezaghebbers. De Gezaghebbers van zijn in maart 2012 in Nederland en deze training zal naar verwachting dan plaats kunnen vinden.

Eilandelijke financiën

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen BES (Bofv) van 31 maart 2011 heb ik met de eilandbesturen afgesproken dat een referentiekader wordt opgesteld op basis waarvan een beter inzicht kan worden gekregen in de eilandelijke taken in relatie tot de vrije uitkering en de eigen inkomsten. Het onderzoek is op dit moment in de afrondende fase en wordt eind januari opgeleverd. De resultaten zullen in het voorjaar 2012 worden besproken in het kabinet en met de eilandbesturen.

Verder heb ik tijdens mijn laatste bezoek eind oktober 2011 3 miljoen euro toegezegd aan Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Hierbij informeer ik u tevens over deze tegemoetkoming zoals toegezegd in het Algemeen Overleg op 9 november 2011.

De tegemoetkoming bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel is bedoeld voor het versterken van de bestuurlijke en financiële administratie en het tweede gedeelte van de middelen kan worden ingezet als een bijdrage voor het wegwerken van achterstallig onderhoud.

Ik heb de bestuurscolleges verzocht om voor 15 december 2011 plannen in te dienen waaraan de ter beschikking gestelde middelen zullen worden besteed, passend binnen het hierboven genoemde doel. Na ontvangst van deze plannen worden de uitkeringen vastgesteld en de middelen verstrekt.

Inhuur externen

In de motie van de leden Van Gent, Van Bochove, Bosman, Van Raak, Van Dam, Hachchi en Van der Staaij (33 000-IV nr. 31) wordt de regering verzocht om in nauw overleg met de lokale autoriteiten BES-eilanden eigen ambtelijke expertise aan te bieden ter voorkoming van verdere inhuur van externe adviseurs.

De Rijksvertegenwoordiger heeft dit onder de aandacht gebracht van de bestuurscolleges en hen nadrukkelijk verzocht bij gewenste ondersteuning eerst te informeren naar mogelijkheden tot het inzetten van ambtelijke expertise uit Den Haag. Verder zijn de departementen ambtelijk verzocht bij dergelijke verzoeken van de lokale autoriteiten te voorkomen dat externen worden aangetrokken indien vanuit het ministerie ondersteuning mogelijk is.

Caribisch Nederland in de Rijksbegroting

In de motie van de leden Hachchi, Van Dam en Van Gent (33 000-IV nr. 28) wordt de regering verzocht om in volgende begrotingen een uniforme presentatiewijze te hanteren voor middelen die zijn bestemd voor Caribisch Nederland, inclusief een overzicht van de formatie binnen het betreffende ministerie ten behoeve van Caribisch Nederland. Dit verzoek zal worden betrokken bij de reeds geplande wijziging van de Rijksbegrotingvoorschriften (RBV) 2012.

Verder wordt de regering verzocht een rijksbreed (totaal)overzicht bij te voegen bij de begroting van het BES-fonds. Als minister van BZK ben ik verantwoordelijk voor deze begroting. Het gevraagde rijksbrede uitgavenoverzicht zal ik – startend bij de begroting van 2013 – jaarlijks bijvoegen.

Toezegging

Consultatie eilandbesturen zorgbesluit

In het Algemeen Overleg over Caribisch Nederland op 9 november 2011 heb ik toegezegd bij mijn collega van VWS te informeren naar de consultatie met de bestuurscolleges bij de voorbereidingen van het BES-Zorgverzekeringsbesluit in relatie tot de WOLBES.

Namens de minister van VWS deel ik u mee dat de bestuurscolleges van de drie eilanden bij de totstandkoming van de zorgverzekering ruimschoots betrokken zijn geweest en gehoord.

De bestuurscolleges van Caribisch Nederland zijn in 2007 door de minister van VWS aangeschreven en geïnformeerd over de uitgangspunten van de nieuwe zorgverzekering BES.

Tevens is in de periode 2008–2010 door vertegenwoordigers van VWS regelmatig gecommuniceerd met onder meer de bestuurscolleges over de zorgverzekering in wording.

Het ontwerp van de Algemene Maatregel van Bestuur (Zorgverzekering BES) was eind augustus 2010 gereed om aan de Tweede Kamer te worden verzonden. Begin september 2010 is het ontwerp voorgehangen bij het parlement.

De communicatie over het besluit kon echter niet eerder plaatsvinden dan na afloop van deze voorhangprocedure en de daarop volgende adviesprocedure door de Raad van State. Dit advies is op 6 december 2010 uitgebracht door de RvS, waarna op 1 januari 2011 de Zorgverzekering BES in werking is getreden.

Conform de bepalingen van de WOLBES, zijn de bestuurscolleges in november 2011 in de gelegenheid gesteld hun oordeel te geven over de beoogde wijzigingen in de zorgverzekering BES per 1 januari 2012.

Ik vertrouw er op dat ik met deze brief uitvoering heb gegeven aan de moties met betrekking tot Caribisch Nederland die tijdens de begrotingsbehandeling zijn ingediend.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. P. H. Donner